

Udviklingen i den internationale og danske økonomi

DEN INTERNATIONALE ØKONOMI

Året 1978 var for OECD-området som helhed præget af opadgående konjunkturer. Fra og med sommeren 1978 satte et opsving ind i Vesteuropa, samtidig forblev aktivitetsniveauet i USA højt til trods for den gradvise stramning af pengepolitikken. Industriproduktionen lå i 2. halvår 1978 5 pct. over niveauet året før i OECD-området som helhed. I USA steg industriproduktionen i 2. halvår med 6,8 pct., mens stigningstakten i Vesteuropa var mere afdæmpet.

Indeks for industriproduktionen i OECD-området, 1975 = 100

	1977				1978			
	1. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.	1. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.
USA	113	116	118	118	119	122	125	127
Japan	115	115	115	117	120	122	123	125
OECD-Europa	111	110	110	110	111	112	113	114
OECD totalt	112	113	113	114	115	117	118	120

Det moderate internationale opsving følges nu af stigende inflation, en udvikling der er blevet yderligere forstærket af olieprisforhøjelserne. De forhøjelser, der blev vedtaget af OPEC-landene i december, var oprindeligt anslået til at ville udgøre ca. 10 pct. i 1979. Standsningen af olieeksporten fra Iran skabte imidlertid en mangelsituation, der accelererede prisstigningerne, og OPEC-landene vedtog på denne baggrund i slutningen af marts yderligere forhøjelser, således at skønnet for olieprisforhøjelser i år nu ligger nærmere de 20 pct.

Den stramning af pengepolitikken i USA, der blev proklameret den 1. november 1978, slog tilsyneladende igennem i 1. kvartal i år. De foreløbige opgørelser viser, at væksten i BNP i 1. kvartal kun udgjorde 0,7 pct. på årsbasis mod 4,4 pct. i det foregående kvartal. Inflationen har været stadigt stigende. I de første 3 måneder udviste forbrugerpriserne en stigningstakt på 13 pct. på årsbasis, og de ligger nu ca. 10 pct. over niveauet sidste år. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster i 1978 blev på 15,96 mia. \$ mod 15,29 mia. \$ i 1977. Merimporten var aftagende i de sidste måneder af 1978, og denne tendens er fortsat i de første måneder af 1979. Det er ikke mindst i samhandelen med Japan, der er sket en reduktion af handelsbalanceunderskuddet.

I UK blev der udskrevet valg til afholdelse den 3. maj, efter at regeringen blev væltet på et mistillidsvotum. Der er fortsat ikke skabt grundlag for videreførelse af indkomspolitikken i UK. Lønningerne ligger nu 15 pct. over niveauet sidste år, mens forbrugerpriserne er steget 9 - 10 pct.

De bedrede konjunkturer i Vesteuropa er især skabt af opsvinget i *Vesttyskland*, der er blevet forstærket af lempelsen af finanspolitikken vedtaget efter Bonn-topmødet i juli 1978. I år vil 14 mia. DM blive pumpet ud for at stimulere økonomien; men dette modvirkes til en vis grad af en momsforhøjelse på 1 pct. point, der træder i kraft pr. 1. juli. Opsvinget og olieprisforhøjelserne har ført til stigende inflation. Forbrugerpriserne ventes i år at stige med op imod 4 pct. mod 2,6 pct. i 1978. For at holde den indenlandske likviditet stram og fastholde den lave inflationstakt har Vesttyskland ændret sin interventionspolitik på valutamarkedet. I de første 2 måneder i år faldt de tyske valutaeserver med 4,7 mia. DM som følge af salg af dollar og optagelse af amerikanske statslån i Vesttyskland. Endvidere har Bundesbank i april måned forhøjet diskontoen og Lombard-satsen med 1 pct. til henholdsvis 4 og 5 pct.

I Sverige næres frygt for, at olieprisforhøjelserne skal betyde, at det bliver nødvendigt at genforhandle overenskomsterne på arbejdsmarkedet. Disse overenskomster tillader en maksimal prisstigning fra januar til oktober i år på 5 pct., men i de 3 første måneder er forbrugerpriserne steget med 2,1 pct., således at priserne kun må stige med 2,9 pct. i de efterfølgende 7 måneder. En tilsvarende genforhandlingsklausul var gældende i 1978, hvor priserne måtte stige maksimalt $7\frac{1}{4}$ pct. mellem januar og december måned, og det lykkedes virkelig at få nedbragt prisstigningstakten til dette niveau, bl. a. ved at yde subsidier til visse produkter.

DEN DANSKE ØKONOMI

SV-regeringens forlængelse af de kollektive overenskomster

Forligsmanden opgav 13. marts at mægle om en fornyelse af de pr. 1. marts 1979 udløbne kollektive overenskomster. For at undgå den truende storkonflikt greb SV-regeringen ind i overenskomstforhandlingerne, og den 28. marts 1979 vedtog Folketinget loven om forlængelse af de kollektive overenskomster og aftaler m. v.

Det betyder, at de hidtil gældende overenskomster forlænges for en 2-årig periode, idet der dog bl. a. foretages følgende ændringer:

- de ændringer af overenskomsterne, som parterne er enige om inden lovens ikrafttræden den 30. marts, respekteres,
- garantibetalingen forhøjes pr. 1. marts 1979 med 1,20 kr. til 32,60 kr.,

- dyrtidsreguleringen bibeholdes. De 2 indefrosne dyrtidsportioner bortfalder. I stedet forlænges ferien med 1 uge til 5 uger,
- for det andet overenskomstår kan der aftales yderligere forbedringer, især til fordel for de lavest lønnede inden for en ramme på 225 mio. kr. for LO/DA området og inden for $\frac{3}{4}$ pct. af lønsummen på det øvrige arbejdsmarked,
- for den offentlige sektor fastsættes en samlet ramme på $1\frac{3}{4}$ pct. af lønsummen, for hvilken der kan gennemføres ændringer for at afhjælpe opståede uligheder i forhold til den øvrige del af arbejdsmarkedet. Endvidere forbedres taktreguleringen, så dækningen sættes op fra 50 til 75 pct.

Samtidig med forlængelsen af arbejdsmarkedets overenskomster vedtog Folketinget loven om begrænsninger af avancer og af lønstigningers indregning i priserne. Lovens formål er at lægge loft over de selvstændige erhvervsdrivendes indtægtsstigninger på samme måde, som der er lagt rammer for lønmodtagernes indtægtsstigninger. Ved at begrænse det omfang hvori lønstigningerne kan indregnes i priserne, tilsigter loven endvidere at afdæmpe lønglidningen.

Samlet budget for staten og kommunerne 1979

I januar 1979 offentliggjorde Finansministeriet for første gang en samlet budgetoversigt for staten og kommunerne. De nedenfor anførte hovedtal er foreløbige.

Statens og kommunernes budgetter 1979. Byrdefordeling

Mia. kr. (pris- og lønniveau 1979)	Stat	Kommuner	I alt
Udgifter			
Sociale pensioner	22,8	0,1	22,9
Arbejdsløshedsdagpenge	10,2	-	10,2
Serviceydelser og andre indkomst-overførsler	65,1	64,7	129,8
Investeringsudgifter	7,7	12,6	20,3
Generelle tilskud til kommuner	16,2	- 16,2	-
Andre udgifter	6,1	-	6,1
Udgifter i alt	128,1	61,2	189,3
Indtægter			
Indkomstskatter	38,9	39,1	78,0
Formue- og ejendomsskatter m. v.	4,3	5,1	9,4
Merværdiafgift	32,2	.	32,2
Andre afgifter	23,0	.	23,0
Andre indtægter	16,1	14,7	30,8
Indtægter i alt	114,5	58,9	173,4
Underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet	13,6	2,3	15,9

Anvendelsen af arbejdskraft, varer og andre tjenester i den offentlige sektor vil ifølge budgetoversigten vise en betydelig vækst fra 1978 til 1979. Dette skyldes især en kraftig stigning i de kommunale udgifter. I alt er det offentlige forbrug beregnet til at stige med 5 - 6 pct. i faste priser fra 1978 til 1979 mod en stigning på omkring det halve fra 1977 til 1978. De offentlige investeringer skønnes at stige omkring 3 pct., hvilket er af samme størrelsesorden som fra 1977 til 1978.

Nationalbankens årsberetning 1978

Om udsigterne for 1979 hedder det i Nationalbankens beretning for 1978, at betalingsbalanceunderskuddet må ventes fortsat at ligge på et højt og muligvis stigende niveau samtidig med, at arbejdsløsheden er stor, og underskuddet på statsfinanserne yderligere forøges. Gældsætningen til udlandet har nået en størrelse, hvor rentebetalingerne viser kraftig vækst. Samtidig øger den stigende afdragsbyrde det valutariske finansieringsbehov. Således vil afdragene på den nuværende offentlige udenlandske gæld vokse fra godt 2 mia. kr. i 1978 til 7 mia. kr. i 1983.

Det fortsatte behov for udenlandsk låntagning og finansieringen af det stigende underskud på statsfinanserne skærper kravene til den allerede overbelastede pengepolitik.

Det er et væsentligt led i stabiliseringspolitikken, at underskuddet på statsfinanserne overvejende skal finansieres ved salg af statspapirer til andre end banker og sparekasser. Denne politik må fastholdes. Ellers vil likviditeten uden for banksystemet vokse så meget, at der ikke kan bevares et fast greb om valutaforholdene, ligesom der på længere sigt opstår risiko for øget inflationspres.

Forudsætningen for den ønskelige lempelse af pengepolitikken er en forbedring af betalingsbalancen gennem tilbageholdenhed i det indenlandske forbrug og en omkostningsudvikling, der styrker konkurrenceevnen overfor udlandet. Dette vil åbne mulighed for en holdbar nedbringelse af arbejdsløsheden og lette den påkrævede afvikling af underskuddet på statsfinanserne. Drejes udviklingen i denne retning, konkluderes det i beretningen, at vejen er banet for en lempelse af pengepolitikken og en sænkning af renten og dermed for en mere hensigtsmæssig udvikling på kreditmarkederne.

Produktion og beskæftigelse

Danmarks Statistiks opgørelse af industriens ordre- og omsætningssituation i perioden december 1978 - februar 1979 viser en omsætningsfremgang på 6 pct. i forhold til samme periode året før. Målt i faste priser var omsætningen uforandret. Ordreindgangen og ordrebeholdningen steg henholdsvis 9 pct. og 11 pct., d. v. s. en smule mere end i den foregående tre måneders periode.

Industriens ordre- og omsætningssituation: Hovedområder - årlig ændring i procent dec. 1978 - feb. 1979 i forhold til dec. 1977 - feb. 1978

	Omsætning (lb. priser)	Omsætning (mængde)	Ordreindgang	Ordrebeholdning
Industri i alt excl. skibsværfter	+ 6	-	+ 9	+ 11
heraf:				
Investeringsgodeindustri	+ 11	+ 6	+ 13	+ 10
Mellemproduktindustri	+ 4	- 5	+ 9	+ 8
Forbrugsgodeindustri	+ 5	+ 1	+ 8	+ 14

Investeringsgodeindustrien. Som det fremgår af tabellen steg omsætningen målt i løbende priser med 11 pct. Omsætningen på hjemmemarkedet steg 15 pct. og på eksportmarkedet 8 pct. Stigningen på 13 pct. i ordreindgangen dækker over 24 pct. fremgang på hjemmemarkedet og 4 pct. på eksportmarkedet. Ordrebeholdningen steg 12 pct. for hjemmemarkedets vedkommende og 9 pct. for eksportmarkedets.

Mellemproduktindustrien. I modsætning til investeringsgodeindustrien var fremgangen for mellemproduktindustrien størst på eksportmarkedet. Omsætningsfremgangen på 4 pct. dækker over 13 pct. fremgang på eksportmarkedet og uændret salg til hjemmemarkedet. For ordreindgang og ordrebeholdning var stigningen for eksportmarkedet henholdsvis 20 pct. og 10 pct., mens stigningen for hjemmemarkedet var henholdsvis 4 pct. og 7 pct.

Forbrugsgodeindustrien. Omsætningen i løbende priser steg 7 pct. for hjemmemarkedet og 1 pct. for eksportmarkedet. Hvad ordreindgang og ordrebeholdning angår var stigningerne fra hjemme- og eksportmarkedet praktisk talt de samme.

Nedenstående tabel viser industriens ordre- og omsætningssituation for de enkelte industribrancher i perioden november 1978 - januar 1979.

Industriens ordre- og omsætningssituation: Brancher - årlig ændring i procent nov. 1978 - jan. 1979 i forhold til nov. 1977 - jan. 1978

	Omsætning (lb. priser)	Omsætning (mængde)	Ordreindgang	Ordrebeholdning
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	+ 3	+ 2	+ 7	-
Tekstil, beklædning- og læderindustri	+ 10	+ 4	+ 9	+ 23
Træ- og møbelindustri	+ 5	- 1	+ 4	+ 15
Papir- og grafisk industri	+ 12	+ 4	+ 8	+ 14
Kemisk industri	+ 4	- 2	+ 8	+ 5
Sten-, ler- og glasindustri	- 1	- 8	- 7	+ 1
Jern- og metalværker og støberier	+ 4	- 6	+ 17	- 4
Jern- og metalindustri excl. skibsværfter	+ 12	+ 6	+ 12	+ 10
Anden industri	+ 8	+ 3	+ 8	+ 22

Arbejdsløshedssituationen. Danmarks Statistik har pr. 1. januar 1979 om-
lagt ledighedsstatistikken. F. eks. opgøres arbejdsløshedsprocenterne nu i for-
hold til den samlede arbejdsstyrke og ikke som tidligere i forhold til samtlige
lønmodtagere. Det gennemsnitlige antal registrerede fuldtidsledige, herunder
arbejdsløshedsforsikrede samt ikke-forsikrede ledige, henvist til arbejdsformid-
lingen fra de kommunale bistandskontorer, blev for februar 1979 opgjort til
205.546 svarende til en arbejdsløshedsprocent på 7,8. Korrigeret for sæsonens
og vejrligets indflydelse blev ledighedsgennemsnittet for februar 1979 6,6 pct.
mod 6,9 pct. i januar 1979 og 7,0 pct. i februar 1978.

Ifølge arbejdsformidlingsstatistikken var antallet af nyanmeldte ledige plad-
ser (der har stået ubesat i mindst 1 uge) 1.331 ved udgangen af februar 1979.
For månederne december 1978 - februar 1979 var antallet af ledige pladser
næsten en halv gang større end i samme periode året før.

Beskæftigelsen. Danmarks Statistiks beskæftigelsesundersøgelse viser ifølge
en foreløbig opgørelse en stigning i arbejdsstyrken fra oktober 1977 til okto-
ber 1978 på godt 46.000 personer til i alt 2.625.000. I samme periode er be-
folkningen i alderen 15 - 74 år vokset med 23.000 personer, mens resten af
tilgangen stammer fra en reduktion i antallet af personer, der står uden for
arbejdsstyrken. Erhvervsfrekvensen, der angiver antallet af personer i arbejds-
styrken i procent af den samlede befolkning, er således steget fra 69,7 til 70,5.
Dette skyldes en stigning i kvindernes erhvervsfrekvens på 1,5 pct. point til
60,0. Kvindernes erhvervsfrekvens har været stadigt stigende siden 1972, hvor
den var 53,5, hvorimod mændenes næstsøn uændret har ligget på 81.

Antallet af beskæftigede er fra 1977 til 1978 undersøgelsen steget med knapt
47.000 til i alt 2.495.000. Beskæftigelsesfrekvensen er dermed vokset fra 66,1
til 67,0. Beskæftigelsesfrekvensen faldt i perioden 1973 - 1975, men er siden
steget, således at den i oktober 1978 var højere end før nedgangen.

Fordelt på erhvervsgrupper viser administration, liberale erhverv m. v. den
største stigning med knapt 40.000 flere beskæftigede. Derimod er beskæftigel-
sen faldet indenfor landbruget, engros- og detailhandelen.

Betalingsbalance og udenrigshandel

Ifølge Danmarks Statistiks foreløbige opgørelse af betalingsbalancen for 4.
kvartal 1978 var underskuddet på de løbende poster 2,8 mia. kr., hvilket er
350 mio. kr. mere end i 4. kvartal 1977.

Betalingsbalanceunderskuddet for 1978 blev 7,7 mia. kr. mod 10,1 mia. kr.
i 1977, d. v. s. en forbedring på 2,4 mia. kr. Det fremgår af følgende tabel, hvor-
ledes de enkelte poster på betalingsbalancen har bidraget til underskuddet.

Betalingsbalancens løbende poster året 1978

	Indtægter	Udgifter	Nettoindtægter 1978	Nettoindtægter 1977
	året 1978			
			mio. kr.	
Eksport (fob) / import (fob)	64.905	78.055	-13.150	-16.125
Søtransport	10.690	7.765	2.925	2.940
Rejser	6.210	6.330	- 120	- 15
Øvrige varer og tjenester	9.585	4.955	4.630	4.065
De europæiske Fællesskaber	6.225	2.230	3.955	3.450
Renter, udbytter o. lign.	2.860	7.485	- 4.625	- 3.240
Ensidige overførsler	350	1.670	- 1.320	- 1.145
I alt	100.825	108.490	- 7.665	-10.070

Underskuddet på varehandelen (fob) blev 3,0 mia. kr. mindre end i 1977, mens der på de usynlige poster var et fald i nettoindtægterne på 0,6 mia. kr. til 5,5 mia. kr. De største forskydninger på de usynlige poster var i nettoudgifterne til renter, udbytter o. lign., der steg med 1,4 mia. kr. eller godt 40 pct. til 4,6 mia. kr. Baggrunden for den kraftige stigning er de senere års hastige vækst i Danmarks samlede udlandsgæld. Ultimo 1978 var nettogælden overfor udlandet 58,5 mia. kr. Derimod steg nettoindtægterne fra »øvrige varer og tjenester« samt fra »De europæiske Fællesskaber« med henholdsvis 0,6 mia. kr. og 0,5 mia. kr.

Den samlede offentlige nettolåntagning i udlandet var i 1978 7,4 mia. kr., mens den registrerede private nettolåntagning var 6,6 mia. kr. Valutareserverne blev forøget med 5,5 mia. kr. til 17 mia. kr. ved udgangen af 1978.

Den samlede indførsel og udførsel, månedsvis i 1978 og 1979
(værdi i mio. kr.). ¹⁾

	Indførsel		Udførsel		Merindførsel	
	1978	1979	1978	1979	1978	1979
Januar	6.463,4	6.982,1	4.711,3	5.359,8	1.752,1	1.622,3
Februar	6.230,5	6.678,9	5.281,3	5.319,8	949,2	1.359,1
Januar - februar	12.693,9	13.661,1	9.992,6	10.679,6	2.701,3	2.981,5
Marts	6.849,3		5.205,3		1.644,0	
April	6.349,2		5.350,1		999,1	
Maj	6.598,2		5.416,2		1.182,0	
Juni	6.755,1		6.016,5		738,6	
Juli	5.331,5		4.062,2		1.269,3	
August	6.856,9		5.281,0		1.575,9	
September	6.853,8		5.872,6		981,2	
Oktober	7.247,3		5.949,5		1.297,8	
November	7.512,3		5.787,6		1.724,7	
December	7.125,9		5.823,7		1.302,2	
Året i alt	80.174,6		64.757,3		15.417,3	

¹⁾ Opgjort efter specialhandelsprincippet.

Handelsbalanceunderskuddet for januar - februar 1979 er af Danmarks Statistik opgjort til 3,0 mia. kr. mod 2,7 mia. kr. i samme periode 1978. For hele 1978 er underskuddet på handelsbalancen opgjort til 15,4 mia. kr.

Danmarks Statistiks indeks for udenrigshandelen viser, at i 1978 var importen målt i faste priser 3 pct. større end i 1977. Importen af varer til anvendelse indenfor landbruget steg 1 pct., og importen af varer til bygge- og anlægsvirksomheden steg 4 pct. Importen til øvrige byerhverv steg 5 pct. Mængden af importerede brændselsstoffer m. v. var den samme i 1978 som i 1977, men da priserne i gennemsnit var 5 pct. lavere, faldt værdien af den samlede import. Størst fremgang viste importen af maskiner og andet kapitaludstyr, som målt i faste priser steg 10 pct. Importen af transportmidler faldt 3 pct., hvilket skyldes en 10 pct.'s tilbagegang i importen af motorkøretøjer til erhvervsmæssig brug m. v., mens importen af personbiler steg 3 pct. Importen af forbrugsvarer faldt 2 pct.

Målt i faste priser var eksporten i 1978 6 pct. større end i 1977. Eksporten af animalske og vegetabiliske landbrugsprodukter steg henholdsvis 9 pct. og 32 pct. Eksporten af kød- og mælkekonserver steg 4 pct. Industrieksporten steg ligeledes 4 pct. Eksporten af f. eks. møbler, plastvarer og industrielt forarbejdede landbrugsprodukter steg med mere end 10 pct., mens eksporten af øl og transportmidler faldt. Eksporten af skibe over 250 brt. og fly faldt fra 2,2 mia. kr. i 1977 til 1,3 mia. kr. i 1978.

Forbrug og investering

Forbrug. Danmarks Statistiks detailomsætningsindeks steg i perioden december 1978 - februar 1979 med 8,1 pct. i løbende priser i forhold til samme periode året før. I samme tidsrum viste indekset målt i mængder og sæsonkorrigeret en stigning på 2,3 pct. Mængdeindekset for omsætningen med nærings- og nydelsesmidler steg 5,7 pct., mens omsætningen med beklædning m. v. faldt 3,1 pct. og omsætningen med »andre forbrugsvarer« faldt 4,7 pct.

Antallet af nyregistrerede personbiler var i tidsrummet december 1978 - februar 1979 36.934, hvilket er 15.914 flere end samme periode året før. I 1978 blev der i alt nyregistreret 133.395 personbiler, hvilket var 5,7 pct. færre end i 1977. Det samlede antal personbiler i Danmark ultimo 1978 var 1.407.730.

Erhvervsinvesteringer. I december 1978 - februar 1979 blev der nyregistreret 5.706 vare- og lastbiler, hvilket var 82 færre end i samme periode året før. I 1978 blev der i alt nyregistreret 22.149 vare- og lastbiler, hvilket var 35 pct. færre end i 1977. Det samlede antal vare- og lastbiler var ved udgangen af 1978 265.045.

I 4. kvartal 1978 blev der påbegyndt 877.700 m² erhvervsbyggeri, hvilket var 15.600 m² mindre end i samme kvartal 1977. Påbegyndelserne af øvrige

erhvervsejendomme (landbrugsbygninger) viser fortsat den største stigning med en vækst på 13,5 pct. I 4. kvartal 1978 er påbegyndelserne af fabrikker og værksteder et par procent større end i samme kvartal 1977.

Boligbyggeri. I månederne december 1978 - februar 1979 blev der fuldført 7.896 nye lejligheder, hvilket var godt 9 pct. færre end i den tilsvarende periode året før .

I 1978 blev der i alt fuldført 34.218 lejligheder. Geografisk fordelte nybyggeriet sig således: 27 pct. af lejlighederne lå i Hovedstadsregionen, 12 pct. på Sjælland iøvrigt, Lolland, Falster og Bornholm, 10 pct. på Fyn, 18 pct. i Syd- og Vestjylland, 19 pct. i Østjylland og 15 pct. i Nordjylland.

Pris- og lønudviklingen

Prisindeks

	Råvarepris- indeks		Engrospris- indeks		Forbruger- prisindeks		Månedspris- indeks	
	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979
	1968 = 100 ¹⁾		1968 = 100		1975 = 100		Jan. 1975 = 100	
Januar	298	289	216	224	129,2	137,9	128,2	135,3
Februar	295	299	218	227	129,8	138,7	128,9	136,1
Marts	294		219		130,7		129,6	137,2
April	295		219		131,2		130,1	
Maj	295		220		132,3		132,0	
Juni	289		222		132,6		132,3	
Juli	289		220		132,9		132,4	
August	289		221		133,5		133,0	
September	288		221		134,4		133,9	
Oktober	285		221		136,9		134,3	
November	283		223		137,8		135,5	
December	286		222		137,9		135,4	

¹⁾ 1977-vægte

Råvareprisindekset steg 5,7 pct. fra november 1978 til februar 1979, hvor indekset er opgjort til 299. Stigningen skyldes først og fremmest, at råvarepriserne på brændsel m. v. i ovennævnte periode steg med 7,3 pct. Der var stigninger i samme størrelsesorden på oliefrø, nåletræ og metaller, mens rå kaffe fortsat var svagt faldende.

For 1978 blev råvareprisindekset i gennemsnit opgjort til 291, hvilket var et fald på 3,6 pct. i forhold til 1977.

Engrosprisindekset steg fra november 1978 til februar 1979 med 1,8 pct. Dermed var indekset steget 4,1 pct. i forhold til februar 1978. Engrosprisindekset for produktionsmidler lå i februar 1979 5,9 pct. højere end i samme

måned året før, mens indekset for forbrugsvarer kun var stseget 1,4 pct. Fordelt efter oprindelse steg indekset for dansk-producerede varer 4,2 pct. og for importvarer 3,6 pct.

For 1978 blev engrosprisindekset i gennemsnit opgjort til 220, hvilket var en stigning på 4,3 pct. i forhold til 1977.

Forbrugerprisindekset blev i februar 1979 opgjort til 138,7, hvilket var 6,9 pct. højere end i februar 1978. Det var en smule mere end de 6,7 pct. forbrugerprisindekset i januar 1979 lå højere end i januar 1978. Dermed blev den faldende prisstigningstakt, der var observeret siden februar 1978, brudt.

For 1978 blev forbrugerprisindekset i gennemsnit opgjort til 133,3, hvilket var 10,1 pct. mere end i 1977. Indenfor hovedvaregrupperne viste fødevarer den mindste stigning med 8,5 pct. Beklædning og fodtøj steg 9,6 pct., brændsel og belysning 10,2 pct., indbo og husholdningstjenester 11,0 pct., transport 9,4 pct., fritidsudstyr og underholdning 11,3 pct.

Månedsprisindekset blev i marts 1979 opgjort til 137,2, hvilket er en stigning på 5,9 pct. i forhold til marts 1978.

Reguleringspristallet for januar 1979 blev opgjort til 135,4 og udløste derved en dyrtidsportion ved indeks 133.

Lønudviklingen. Timelønsindekset for industriens arbejdere lå i december 1978 9,7 pct. højere end i december 1977, mens månedslønsindekset for industriens funktionærer i samme periode steg 7,9 pct. For 1978 som gennemsnit var stigningen henholdsvis 10,2 pct. og 8,9 pct.

Penge- og kapitalmarkedet

Der var enighed mellem regeringen og Danmarks Nationalbank om, at renteforholdene indenfor pengeinstitutsektoren fortsat skulle holdes i ro efter udløbet af indlånsrenteaf-talen ultimo marts 1979. På den baggrund anmodede Nationalbanken bankerne og sparekasserne om at tiltræde en aftale gående ud på, at de gennemsnitlige udlånsrenter skulle fastholdes på niveauet for 1. kvartal 1979 for tiden frem til 31. december 1979. Pengeinstitutter, hvis udlånsrenter havde ligget særligt lavt i forhold til gennemsnittet for 1978, kunne dog tilpasse renten opefter med højst 0,2 pct. point pr. kvartal. De pengeinstitutter, der tiltræder aftalen, kan opnå lån i Nationalbanken på særligt gunstige vilkår. Danmarks Sparekasseforening og Den Danske Bankforening anbefalede deres medlemmer at tiltræde aftalen.

Danmarks Statistik opgjorde den effektive udlånsrente for kassekreditter i bankerne til 15,1 pct. for 4. kvartal 1978. Det er et fald på 0,3 pct. point i forhold til 3. kvartal 1978 og et fald på 2,7 pct. point i forhold til 4. kvartal 1977.

I slutningen af 1978 steg salget af danske statsobligationer til udlandet meget kraftigt. I 1. halvår 1978 var nettosalget 200 mio. kr. og i 2. halvår næsten 1700 mio. kr. En foreløbig opgørelse for januar 1979 viste et nettosalg på 800 mio. kr. På denne baggrund besluttede regeringen med virkning fra 6. februar 1979 at stoppe for salget af statsobligationer til valutaudlændinge.

Obligationsrenten har været faldende i 1. kvartal 1979. Den effektive rente på 20-årige 10 pct. åbne serier i almindelig realkredit faldt fra 18,1 pct. ultimo 1978 til 16,7 pct. ultimo marts 1979. Tilsvarende faldt renten på 10 pct. statsobligationer 1977/85 fra 17,3 pct. til 15,6 pct.

Anne-Katrine Pilegaard
20/4 1979